

[Undervisningsministeren.]

blive ved det gamle, for det var godt, og saa endte han alligevel med at sige: det hæster — nemlig med det øgede Statstilskud! For *det* vil han gerne have Tiden rykket frem. Nuvel, om det skal være 5 eller 4 eller 3 eller 6 Aar, kan vi forhandle om i Udvalget.

Hele Sagen har jo været behandlet tidligere med Undtagelse af de Punkter, som er en Følge af, at det denne Gang er et Til-lægsforslag til en ny dansk Folkeskolelov, men om denne havde vi jo en udførlig og jeg tror ogsaa frugtbar Debat Torsdag og Fredag i sidste Uge, saa jeg tror, jeg kan fatte mig i stor Korthed.

Det er jo rigtigt, at naar vi i Stedet for de smaa Skolekommissioner indfører For-ældrenævn, kan der hist og her tabes lidt, for saa vidt det nye Forældreraad ikke faar ganske samme Myndighedsomraade som den gamle Skolekommission; det kan ikke undgaas, medmindre man giver Forældreraadet nøjagtig samme Myndighed som den hidtidige Skolekommission. Men til Gen-gæld, det maa jeg dog fremhæve, vindes der noget i den anden Ende, idet der sikres Mindretallene en Indflydelse ogsaa paa det samlede kommunale Skolevæsen, som de ikke har nu, nemlig gennem Oprettelse af Skolenævn og gennem en Sikring af Mindre-tallets Stilling og Indflydelse der. De to Ting kan opveje hinanden. Man kan være mere eller mindre fornøjet dermed, men naar man taler om et Tab til den ene Side, maa man ikke glemme Vindingen til den anden Side.

Det ærede Medlem Hr. Axel Dam fandt det meningsløst, at man ikke i Sønderjyl-land skulde lære Landets Sprog. Det ærede Medlem sad jo ikke i det sønderjydske Udvalg i sin Tid og sad ikke i denne Sal i 1920, for ellers vilde han vide — ja, det ærede Medlem ved det maaske alligevel, og jeg skal da blot minde om, at den Gang var der delte Meninger om hele dette Spørgs-maal; ogsaa i det store sønderjydske Ud-valg, hvor man behandlede alle de Forslag, som blev til den Række af 60—70 Love, som blev vedtaget i 1920.

Der var delte Meninger, der var dem, der holdt paa, at det, som finder Sted i en Mængde Lande med forskellig Nationalitet, at alle skal lære Statens Sprog, var rimeligt; men der var ogsaa en Retning, og den blev udslaggivende, som sagde: lad os her i Danmark vise en Liberalitet, et Frisind, som der maaske ikke er Magen til i noget andet Land i Verden. Og den sejrede. Og hvad er Følgen blevet af, at man har givet

denne Adgang til at fritage for at lære Dansk? Følgen er blevet, at ingen har benyttet den. Der har altsaa ikke været mindste Skade eller Fare forbundet med at give denne Frihed.

Det ærede Medlem Hr. Schmidt er-kendte, at der i det foreliggende Lovforslag ligesom i mit Forslag fra i Fjor, var adskillig Imødekommenhed overfor de Ønsker, han gentagne Gange har fremsat. Det glæder mig, at denne Erkendelse nu fik saa tiltalende et Udtryk, ogsaa her fra denne Talerstol, hvad der sikkert ogsaa er i Overensstem-melse med Stemningen nede i Sønderjyl-land, ogsaa i tyske Kredse. Selv om Lov-forslaget ikke gaar saa vidt, som man for-langer fra visse Sider, erkendes det, at her er vist ikke ringe Imødekommenhed.

Og det gør ogsaa Pressen i Tyskland. Jeg skal ikke trætte Forsamlingen ikke trække Tiden i Langdrag med Oplæsning, men jeg har her Bladudklip fra „Ham-burger Nachrichten“, fra „Deutsche Tages-zeitung“, altsaa to meget konservative Blade, og fra „Frankfurter Zeitung“. De erkender alle i mere eller mindre stærke Ord, mere eller mindre velvilligt, at det er et imødekommende Lovforslag, der her er fremsat, et godt Forhandlingsgrundlag. Denne Anerkendelse er naturligvis særlig varm i et Blad som „Frankfurter Zeitung“. Jeg kan derfor ikke være utilfreds med den Modtagelse, Lovforslaget har faaet hverken i tyske Kredse eller her i Dag, og jeg haaber, at vi nu gennem Udvalgsarbejdet maa kunne enes om et positivt Resultat.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. P. Mortensen har Ordet for en kort Bemærk-ning.

P. Mortensen: Jeg har forstaaet det ærede Medlem Hr. Schmidt saaledes, at han erkender, at Tilskuddene til Privatskolerne og Muligheden for at oprette Privatskoler er større for Mindretallene her i Landet, end Tilfældet er Syd for Grænsen. Jeg er uenig med det ærede Medlem Hr. Schmidt i den Paastand, at Privatskolen er en Nød-vedighed af Hensyn til Mindretallet. Jeg for mit Vedkommende vilde beklage, om f. Eks. den tysksprogede Mellemskole i Haderslev blev konkurreret ud af en privat Skole, saaledes som Tilfældet var i Aaben-raa, fordi jeg har den Opfattelse, at de Læ-rere, der virker ved de tysksprogede Folke-skoler, Mellemskoler, i Sønderjylland gør et udmærket Arbejde der, hvor de er, og jeg kunde i alt Fald ikke tænke mig at tage mine